

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

29.12.2021

Atzinums Nr. 4-03/13 Par Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.–2027. gadam Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātāja:

Ventspils valstspilsētas pašvaldība, reģistrācijas Nr. 40900038010, Jūras iela 36, Ventspils, LV – 3601 (turpmāk – Izstrādātāja).

Vides pārskata sagatavotāja:

SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, reģistrācijas Nr. 40003374818, adrese: Vīlandes iela 3–6, Rīga, LV–1010, e–pasts: elle@environment.lv.

Plānošanas dokuments:

Ventspils pilsētas attīstības programma 2021.–2027. gadam

2021. gada 30. novembrī SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*” Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “*Ventspils pilsētas attīstības programma 2021.–2027. gadam*” (redakcija 1.0) (turpmāk – Programma) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats). Programmu izstrādāja Ventspils valstspilsētas pašvaldība.

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Plānošanas dokumenta Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr.157) 8. punktā

noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

- 1.1. Programma ir Ventspils pilsētas¹ pašvaldības² vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikti pilsētas stratēģiskie mērķi, attīstības prioritātes, rīcības virzieni un veicamās darbības, lai sasniegtu noteiktos mērķus. Programmā tiek ietverta pašreizējās situācijas analīze, tendences un prognozes, Rīcības plāns, Investīciju plāns, īstenošanai nepieciešamo resursu apjoms un Programmas īstenošanas uzraudzības kārtība. Programmas izstrādē ir ņemta vērā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030), Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam un Ventspils pilsētas attīstības programmas 2014. – 2020. gadam izvērtējums, Kurzemes plānošanas reģiona un Ventspils novada plānošanas dokumenti, kā arī Eiropas Savienības (turpmāk – ES) prioritātes plānošanas periodam no 2021. gada līdz 2027. gadam un globālie ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi.
- 1.2. Vides pārskats ir izstrādāts, pamatojoties uz Biroja 2021. gada 6. aprīļa lēmumu Nr. 4–02/28³. Stratēģiskā novērtējuma mērķis ir integrēt vides aspektus Programmas plānošanā un lēmumu pieņemšanā, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību.
- 1.3. Pamatojoties uz Programmā izvirzīto pilsētas attīstības virsmērķi “*Iedzīvotāju skaita saglabāšana pilsētā*”, tajā ir noteiktas šādas prioritātes ar attiecīgi pakārtotiem rīcības virzieniem:
  - 1.3.1. **1. Prioritāte Prasmes – iedzīvotāji sasniedz savus mērķus un iegūst materiālo labklājību** ar rīcības virzieniem: 1) P–1 Tirgus pieprasījumam atbilstošs profesionālās, augstākās un mūžizglītības piedāvājums, zinātnes un pētniecības attīstība; 2) P–2 Mūsdienīga un pietiekama pirmsskolas, vispārējā un interešu izglītība; 3) P–3 Izglītības, zinātnes, pētniecības un biznesa sadarbība, zinātņu ietilpīgu uzņēmumu attīstība; 4) P–4 Ventspils brīvostas stiprināšana un ar ostas darbību saistītu uzņēmumu attīstība; 5) P–5 IKT nozares attīstība; 6) P–6 Uzņēmējdarbības attīstība pilsētā; 7) P–7 Tūrisma attīstība un 8) P–8 Ātri, moderni sakari, IKT un viedo tehnoloģiju darbībai nepieciešamā infrastruktūra;
  - 1.3.2. **2. Prioritāte Līdzdarbība – iedzīvotāji darbojas kopā cits ar citu un ar pašvaldību, un jūtas piederīgi** ar rīcības virzieniem: 1) L–1 Sabiedrībai tuva un moderna pilsētas pārvalde; 2) L–2 Iedzīvotāju grupu, īpaši jaunatnes pašiniciatīvas atbalsts; 3) L–3 Iedzīvotāju emigrācijas mazināšana un remigrantu/ārvalstnieku integrācija; 4) L–4 Jaunu risinājumu ieviešana jauniešu noturēšanai un piesaistei; 5) L–5 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve un 6) L–6 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas;
  - 1.3.3. **3. Prioritāte Vide – iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli droši un pārliecināti par savu nākotni** ar rīcības virzieniem: 1) V–1 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu attīstība; 2) V–2 Kvalitatīva veselības aprūpe; 3) V–3 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība; 4) V–4 Ilgtspējīgas pilsētas transporta infrastruktūras, tās vietējās un reģionālās sasniedzamības, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstība; 5) V–5 Ērts, pievilcīgs, inovatīvs pilsētas labiekārtojums; 6) V–6 Atkritumu saimniecība ar augstu pārstrādes īpatsvaru; 7) V–

¹ Kopš 2021. gada 1. jūlija – Ventspils valstspilsēta (<https://likumi.lv/ta/id/315654-administrativo-teritoriju-un-apidzivoto-vietu-likums>) (skatīts 29.12.2021.).

² Kopš 2021. gada 1. jūlija – Ventspils valstspilsētas pašvaldība ([Turpat](https://www.vpvb.gov.lv/lemumi)) (skatīts 29.12.2021.).

³ Lēmums pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lemumi> (skatīts 21.12.2021.).

7 Augsta vides kvalitāte; 8) V–8 Augstas kvalitātes komunālie pakalpojumi un 9) V–9 Pašvaldības un valsts sadarbība drošības un kārtības nodrošināšanā.

- 1.4. Plānošanas dokumentam nav ietvertas alternatīvas to ieviešanai, bet, veicot Stratēģisko novērtējumu, ir novērtēta situācija, kad plānošanas dokuments netiek izstrādāts un saglabājas esošais stāvoklis (pamatstāvoklis), norādot to kā “nulle” alternatīvu. Salīdzinot Programmas īstenošanas scenāriju pamatstāvokli, tiek rekomendēta plānošanas dokumenta īstenošana, kā rezultātā sagaidāmas vairāk pozitīvas ietekmes uz vides aspektiem. Tomēr, lai samazinātu potenciālo negatīvo ietekmi no konkrētu projektu/rīcību īstenošanas, kā arī maksimizētu potenciālās pozitīvās ietekmes, ir rekomendēts ņemt vērā ierosinājumus ietekmes uz vidi mazināšanai.
- 1.5. Saistībā ar plānotajām prioritātēm un attīstības virzieniem, kā arī plānošanas dokumenta iespējamām alternatīvām Birojs sniedz savu viedokli:
  - 1.5.1. Vides pārskatā norādīts: *“Tā kā normatīvie akti neparedz izstrādāt alternatīvas attīstības programmai, veicot AP2027 SIVN, ir izvēlēta un novērtēta arī tā saucamā nulles alternatīva, respektīvi – AP2027 netiek izstrādāts un saglabājas esošais stāvoklis”*, savukārt Birojs nepiekrīt šādam Vides pārskatā sniegtajam apgalvojumam. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu skaidrojumā par vides pārskatu norādīts, ka tas ir: *“atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā, uz kuru attiecas šā likuma nosacījumi, vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu”*. Savukārt atbilstoši Noteikumu Nr. 157 7.¹ punktā noteiktajam Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Prasību par alternatīvas iekļaušanu Vides pārskatā nosaka arī Noteikumu Nr. 157 8. punkts. Līdz ar to dažādu risinājumu novērtēšana izriet no normatīvo aktu prasībām un Stratēģiskā novērtējuma mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.
  - 1.5.2. Birojs konstatē, ka konkrētajam plānošanas dokumentam alternatīvu novērtējums Vides pārskatā nav sniegts. Vienlaicīgi Birojs vērs uzmanību uz to, ka iespējamo alternatīvu novērtējums nenozīmē, ka būtu jānovērtē iespējamās alternatīvas Programmas izstrādei kā tādai (salīdzinot to ar esošo situāciju), bet gan, ka vērtējamās ir alternatīvas veidiem un pasākumiem, ar kādiem noteiktajos attīstības virzienos varētu sasniegt plānošanas mērķus. Turklāt alternatīvos risinājumus nav nepieciešams izvērtēt pilnīgi katram pasākumam, bet gan tiem, kas saistīti ar ietekmi uz vidi, kur apsvērtas un iespējamās alternatīvas. Plānošanas dokumentu izstrādes gaitā daudzveidīgi un dažādi risinājumi vienmēr tiek apsvērti, gala variantā pasākumu plānā iestrādājot tikai tos, kas novērtēti kā sasniedzamajam mērķim, situācijai un pieejamam finansējumam atbilstošākie. Stratēģiskā novērtējuma uzdevums ir šīs dažādās idejas un alternatīvas izgaismot un parādīt arī Vides pārskatā, salīdzināt tās no vides ieguvumu viedokļa, pamatot, kādēļ tieši konkrētais pasākums izvēlēts kā pamatotākais. Tādēļ arī Noteikumu Nr. 157 8.7. punkts paredz, ka Vides pārskatā nepieciešams atspoguļot, kādi plānošanas risinājumi plānojuma izstrādes procesā vērtēti, un, veicot izsvērtu salīdzinājumu, pamatot konkrēto risinājumu (šajā gadījumā – konkrēto rīcības virzienu ar uzdevumiem) izvēli. Plānošanas dokumenta īstenošanas alternatīvu vērtējums ir neatņemama Stratēģiskā novērtējuma sastāvdaļa, kad salīdzinājumu kontekstā ar sasniedzamajiem mērķiem – jāatspoguļo, kā nonākts pie secinājuma, ka Programmā noteikto mērķu sasniegšanai nosakāmas tieši konkrētās atbalstāmās darbības. Konkrētajā gadījumā

Izstrādātāja nav izmantojusi tās iespējas, ko sniedz Stratēģiskais novērtējums, lai pie nepieciešamības būtu iespēja elastīgāk mainīt kādu no plānotajām aktivitātēm un tur plānoto finanšu ieguldījumu, ja tiktu konstatēts, ka darbību īstenošana var negatīvi ietekmēt vidi (piemēram, attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un citām dabas vērtībām).

2. Esošā vides stāvokļa apraksts, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskatā iekļauta publiski pieejamā valsts, reģiona, pašvaldības u.c., tostarp VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC), informācija par esošo vides stāvokli, analizējot pieejamo informāciju par esošo vides stāvokli teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt:

2.1.1. Ventspils valstspilsētas galvenā priekšrocība ir atrašanās ģeogrāfiski nozīmīgā vietā, kur iespējams attīstīt multimodālu transporta mezglu, kas savieno jūras, dzelzceļa un autoceļu transportu. Tas paver plašas iespējas vietējiem un ārvalstu uzņēmējiem, it īpaši transporta un apstrādes rūpniecības nozarēs. Svarīgs Ventspils ekonomikas attīstības elements ir Ventspils brīvosta, kas pilsētā nodrošina uzņēmējdarbības infrastruktūru vai tās izveides iespējas un investīcijām labvēlīgu vidi.

2.1.2. Izvērtējot uzņēmumu darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, Ventspils valstspilsētas uzņēmumus nosacīti var iedalīt trīs grupās – komunālās saimniecības uzņēmumi, Ventspils brīvostas uzņēmumi, kas nodarbojas ar dažādu kravu tranzītu, un ražošanas uzņēmumi. Pēdējo gadu laikā (pēc 2017. gada) Ventspilī piesārņojuma avotu skaits ir samazinājies⁴, kā arī samazinājies kopējo emisiju apjoms, īpaši gaistošo organisko savienojumu (GOS) īpatsvars kopējā emisiju apjomā. GOS emisiju samazinājums ļoti izteikts 2018. gadā, kad naftas produktu pārkraušanas termināļi uzstādīja tvaiku savākšanas iekārtas. Tā kā Ventspils valstspilsētā nav dabasgāzes infrastruktūras, kā rezultātā kurināmā struktūrā dominē biomasa, tad lielu daļu no daļiņu PM_{2,5} emisiju apjoma pilsētā radīja individuālās apkures iekārtas, otru lielāko daļiņu PM_{2,5} emisiju apjomu – kuģu dzinēju emisijas⁵. Nepārtrauktus gaisa kvalitātes novērojumus – monitoringu Ventspilī veic divas monitoringa stacijas: Ventspils brīvostas pārvaldes īpašumā esošā gaisa monitoringa stacija Jūras ielā 36 un LVĢMC stacija Talsu un Tārgales ielu krustojumā, kas mēra sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda, amonjaka, ksilola, toluola, benzola un daļiņu PM₁₀ koncentrāciju pilsētas gaisā. Valsts vides dienests papildus uzstādījis iekārtu vides stāvokļa monitoringa vajadzībām un nepārtrauktu mērījumu veikšanai daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācijas noteikšanai gaisā. Saskaņā ar LVĢMC datiem laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam nevienas gaisu piesārņojošās vielas (sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda, benzola, putekļu daļiņu, ozona) vidējā koncentrācija Ventspilī nav pārsniegusi normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus cilvēka veselības aizsardzībai. Raksturojot tendences turpmākā nākotnē, Izstrādātājas vērtējumā sagaidāms nebūtisks uzlabojums rūpnieciskā piesārņojuma daļiņu PM₁₀ emisiju gada vidējās koncentrācijas samazināšanā, savukārt nebūtiski pasliktināsies situācija ar slāpekļa dioksīda koncentrācijām no pieaugošā autotransporta skaita, kā arī sagaidāms daļiņu PM_{2,5} emisiju gada vidējās koncentrācijas pieaugums, kura noteicošais avots ir individuālā ēku siltumapgāde un kuģu dzinēju emisijas, jo

⁴ Valsts statistikas pārskats “2 – Gaisis”, <https://videscentrs.lv/> (skatīts 21.12.2021.).

⁵ Ventspils gaisa piesārņojuma avotu emisiju (PM₁₀, PM_{2,5} un benzols) izkliedes aprēķināšana (modelēšana) un priekšlikumu sagatavošana Ventspils pilsētas teritorijas plānojuma prasībām, SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment, 2018.

nākotnē tiek prognozēts energoresursu patēriņa pieaugums.

- 2.1.3. Ventspils valstspilsētā vides trokšņa piesārņojumu rada 3 nozīmīgas avotu grupas – autotransporta kustība, dzelzceļa transports, kā arī rūpnieciskā darbība. Ventspils valstspilsētas teritorijai nav veikts visaptverošs vides trokšņa novērtējums, tomēr līdzīgi kā citās Latvijas pilsētās nozīmīgāko vides trokšņa piesārņojumu rada autotransports. Tāpat lokāli trokšņa piesārņojumu rada arī kravu pārvadājumi pa dzelzceļu un rūpniecisko iekārtu darbība, kas atsevišķās pilsētas daļās pat varētu būt dominējošie trokšņa avoti, tomēr kopumā visas pilsētas mērogā to loma ir mazāka nekā autotransporta radītajam troksnim. Izstrādātājas vērtējumā, ņemot vērā nacionāla līmeņa prognozes par satiksmes intensitātes palielināšanos, autotransporta radītais trokšņa līmenis Ventspils valstspilsētā pieaugs.
- 2.1.4. Nozīmīgākās dabas vērtības Ventspils valstspilsētā atrodamas apstādījumu un dabas teritorijās. Dabas teritorijas jeb dabiskās ekosistēmas aizņem ap 45 % pilsētas teritorijas⁶, tie, galvenokārt, ir melnalkšņu meži pilsētas dienvidu daļā un priežu meži ziemeļu daļā, kā arī purvi un pļavas Staldzenē, Maurciemā un lidlauka apkārtnē. Ventspils valstspilsētas teritorijā atrodas trīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT): 1) dabas liegums “*Būšnieku ezera krasts*”; 2) ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis “*Staldzenes stāvkrasts*” un 3) ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis “*Dampeļu atsegums*”. Minētajām ĪADT nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, savukārt ĪADT dabas aizsardzības plāni tika izstrādāti 2008.–2018. gadam, bet nav atjaunoti. Izstrādātājas vērtējumā nākotnē zaļo teritoriju īpatsvars saglabāsies vismaz esošajās platībās, kā arī tiks izstrādāti ĪADT dabas aizsardzības plāni.
- 2.1.5. Ūdensobjekti (upes, attekas, kanāli, meliorācijas grāvji, ezers un dīķi) aizņem ~ 12,6 % no Ventspils valstspilsētas teritorijas, no tiem nozīmīgākie ir Venta, kas šķērso Ventspils valstspilsētu aptuveni 8 km garumā, un Būšnieku ezers, kura platība ir 3,3 km². Ventspils valstspilsēta ietilpst Ventas upju baseina teritorijā un atbilstoši Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāna 2022. – 2027. gada projekta ekoloģiskās kvalitātes novērtējumam secināms, ka laba ekoloģiskā kvalitāte ir E025 Būšnieku ezeram, vidēja – V029SP Ventspils ostas teritorijai un slikta – V027 Venta₄. Ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti galvenokārt ietekmē notekūdeņi no ražošanas un publiskās apbūves teritorijām, kā arī no mājāsaimniecībām. Lielāko daļu paliekošā piesārņojuma veido ķīmiskā skābekļa patēriņš (K_{SP}), suspendētās vielas un kopējais slāpekļis⁷. Saskaņā ar LVGMC pieejamo informāciju ikgadējais kopējais notekūdeņu paliekošā piesārņojuma apjoms Ventspils valstspilsētas teritorijā kopš 2013. gada ir samazinājies gandrīz par 30 %⁸, kur tā galvenais iemesls ir notekūdeņu daudzuma samazināšanās.
- 2.1.6. Ventspilī atrodas trīs oficiālās peldvietas, no tām Zilais karogs piešķirts Ventspils pludmalei divdesmit trīs reizes. Regulāras peldūdeņu analīzes tiek veiktas gan Ventspils Zilā karoga pludmalē, bet arī citās peldvietās – Staldzenē un Būšnieku ezera peldvietā. Saskaņā ar Veselības inspekcijas monitoringa datiem peldvietās ūdeņu kvalitāte novērtēta kā izcila.⁹
- 2.1.7. Ventspils valstspilsētā dzeramais ūdens padevei centralizētajā ūdensapgādes

⁶ Ventspils pilsētas teritorijas plānojums 2006.-2018. gadam ar grozījumiem.

⁷ Valsts statistikas pārskats “2 – Ūdens”, pieejams: <https://videscentrs.lvgmc.lv/> (skatīts 27.12.2021.).

⁸ Turpat.

⁹ Veselības inspekcijas tīmekļvietne, pieejams: www.vi.gov.lv (skatīts 27.12.2021.).

sistēmā tiek iegūts no ūdensgūtnes vietas “*Ogsils*”, kas atrodas Ventspils novadā. No pazemes iegūtais ūdens nonāk Ventspils valstspilsētas dzeramā ūdens atdzelžošanas stacijā, kur tas tiek attīrīts, izmantojot aerāciju un filtrēšanu smilšu filtros. Atbilstoši Veselības inspekcijas veiktā dzeramā ūdens kvalitātes auditmonitoringa datiem laika periodā no 2013. gada līdz 2019. gadam neatbilstības normatīvos aktos noteiktajām prasībām nav konstatētas.¹⁰ Ventspilī ilggadīgajā laika periodā ir samazinājušies ūdens zudumu¹¹. Piesaistot ES līdzfinansējumu, ir izbūvēti jauni ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, līdz ar to paplašinās šo pakalpojumu pieejamība pilsētā (no 97,6 % kopējā deklarēto iedzīvotāju skaita 2013. gadā līdz 98,5 % – 2020. gadā).

- 2.1.8. Ventspils aglomerācijā attīrītie notekūdeņi no notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm Dzintaru ielā 52A, Ventspilī (turpmāk – NAI) pa kanalizācijas kolektoru tiek izvadīti Baltijas jūrā. Laika periodā no 2013. gada līdz 2019. gadam tiek nodrošināta atbilstoša notekūdeņu attīrīšanas efektivitāte. Kā problēma Vides pārskatā norādīta kritiska situācija NAI kanalizācijas kolektorā, kur vairākkārtīgi ir notikušas avārijas un cauruļvada plīsumi, tomēr, lai nodrošinātu pakalpojumu nepārtrauktību un drošību novadot jūrā notekūdeņus, ir ļoti būtiska un aktuāla kolektora pārbūve jūrā un daļēji arī krasta zonā.
- 2.1.9. Ventspils teritorija pēdējo 7 gadu periodā ir pakļauta jūras krasta erozijas riskam. Dabiskas plūdu apdraudētas teritorijas ir palieņu teritorijas (upju un ezeru ielejas), kas applūst palu vai plūdu gadījumā, un jūras vējuzplūdu apdraudētas teritorijas, kurās stipra vēja laikā jūras ūdeņi ieplūst upju ietekās un piejūras ezeros, kā arī teritorijas, kas applūst jūras krastu erozijas dēļ. Kā plūdu risku teritorija Vides pārskatā ir norādīta erozijas ietekmētais jūras krasts Staldzenē. Pēc LVĢMC izstrādātā Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2022.–2027. gadam sniegtajiem datiem Ventspils valstspilsētā plūdu riskam pakļauto iedzīvotāju skaits pavasara plūdus ir visaugstākais (1 138 cilvēki mazas varbūtības plūdus, attiecīgi sociālā riska grupā cilvēku skaits applūstošajā teritorijā ir 728).¹² Pavasara plūdu laikā applūstošo teritoriju platība ar mazu plūdu riska varbūtību sasniedz 1,86 km², ar vidēju plūdu riska varbūtību 1,14 km², bet ar lielu – 0,69 km². Paredzams, ka klimata pārmaiņu ietekmē vējuzplūdu un lietus plūdu risks Ventspils valstspilsētā paaugstināsies, bet samazināsies pali.¹³ Pilsētas teritorijā bieži ir novērojami arī īslaicīgi lokāli plūdi spēcīgu lietusgāžu laikā, kur applūšanas cēlonis pilsētas teritorijā ir lietus ūdens kanalizācijas sistēmu trūkums vai lietus ūdens novadīšanas sistēmu projektēto parametru neatbilstība intensīvām lietusgāzēm.¹⁴ Vides pārskatā sniegta informācija par projektiem vides stāvokļa uzlabošanā, tostarp Ventspils valstspilsētā 2017. gadā uzsākta Vidumupītes nogāžu un gultnes pārbūve, vairāki posmi stiprināti ar fašīnām un velēnām projekta “*Plūdu riska samazināšanas pasākumi Ventspils pilsētā*” ietvaros.
- 2.1.10. Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai Ventspils valstspilsētā ir veikta praktiski visu lielāko rūpniecisko uzņēmumu grunts un gruntsūdeņu piesārņojuma izpēte, kuras gaitā ir apzināti galvenie piesārņojuma areāli pilsētas teritorijā. Ventspils valstspilsētā ir izdalītas 23 piesārņotas vietas (2011. gadā bija 24 piesārņotas vietas), 41 potenciāli piesārņota vieta (2011. gadā bija 43 potenciāli

¹⁰ Veselības inspekcijas tīmekļvietne, pieejams: www.vi.gov.lv (skatīts 27.12.2021.).

¹¹ Valsts statistikas pārskats “2 – Ūdens”, pieejams: <https://videscentrslvgmc.lv/> (skatīts 27.12.2021).

¹² Iespējamo plūdu postījumu vietu kartes, pieejams <https://www.meteo.lv/lapas/vide/pludu-riska-informacijas-sistema/pludu-riska-informacijas-sistema?id=2103&nid=889> (skatīts 27.12.2021).

¹³ Turpat.

¹⁴ Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. - 2027. gadam, LVĢMC, Rīga, 2021.

piesārņotas vietas) un 16 vietas, kuras atbilst kategorijai “nav piesārņota vieta”.¹⁵ Piesārņotās vietas veido bijušās PSRS armijas teritorijas, darbnīcas, pesticīdu un minerālmēslu noliktavas, sadzīves atkritumu izgāztuves, degvielas uzpildes stacijas, osta u.c. Tā kā Ventspilī atrodas ostu teritorija, novērojams lielāks naftas produktu un to ražošanas blakusproduktu piesārņojums, kas tieši ietekmē Baltijas jūru un Ventu. 2014. gadā Ventspils brīvastā tika pabeigta ar naftas produktiem piesārņotā 1. muliņa demontāža, kā rezultātā tika likvidēts ievērojams ostas akvatorijas piesārņojums, kopumā attīrot ~ 32 000 m³ ar naftas produktiem piesārņota grunts.

- 2.1.11. Ventspils valstspilsētas teritorijā 2015. gadā bija vairākas degradētas teritorijas, tai skaitā stratēģiski svarīgās vietās, kuru kopējā platība sasniedza 716 ha, taču 2017. gadā tā palielinājās līdz ~ 734 ha¹⁶. 2019. gadā ERAF līdzfinansētā projekta Nr. 5.6.2.0/18/I/006 ietvaros uzsākta ēku Pils ielā 45 un Pils ielā 47 pārbūve un teritorijas labiekārtojums 1 527 m² platībā, kas atrodas pilsētas vēsturiskās apbūves teritorijā. 2019. gadā tika arī pabeigts projekts Nr. 5.6.2.0/18/I/004 “*Degradētas teritorijas atjaunošana Pārventas industriālajā zonā Ventspilī*”, kur projekta rezultātā tika izbūvēti divi publiski auto stāvlaukumi papildus 133 automašīnām atjaunojamā degradētā teritorijā Ventspils Augsto tehnoloģiju parkā.
- 2.2. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli galvenajos ietekmes aspektos, ar ko saistīti attīstības virzienu lielākie izaicinājumi un vides problēmas. Informācija sniegta kontekstā ar plānošanas dokumentā noteiktajiem rīcības virzieniem un to īstenošanas risinājumiem. Pozitīvi vērtējams tas, ka vides stāvokļa novērtējums ir saistīts ar identificētajiem galvenajiem izaicinājumiem kontekstā ar Programmas aktivitātēm, kas ir viens no būtiskākajiem vides stāvokļa izvērtējuma (Vides pārskatā) uzdevumiem. Ievērojot šo uzdevumu, Vides pārskatā identificētas vides jomas, kuras varētu tikt ietekmētas ar plānošanas dokumentā paredzētajiem attīstības virzieniem un risinājumiem. Savlaicīgi identificējot riskus, iespējams novērtēt, kā ar plānošanas dokumentu vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī, savlaicīgi novēršot negatīvo ietekmi. No Vides pārskatā sniegtās informācijas Birojs secina, ka Ventspils valstspilsētas plānošanas dokumenta īstenošanā jāņem vērā šādi vides aspekti:
  - 2.2.1. Kā viena no problēmām Vides pārskatā ir atzīmēts konstatētā Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāna 2022. – 2027. gada projektā (turpmāk – UBA plāns) ekoloģiskās kvalitātes novērtējums Ventspils valstspilsētā esošajiem ūdensobjektiem, tostarp ūdensobjektam V029SP Ventspils ostas teritorijai un ūdensobjektam V027 Venta_4, kur uz UBA plāna izstrādes brīdi nav sasniegta laba ekoloģiskā un/vai ķīmiskā kvalitāte. Līdz ar to minētie ūdensobjekti ir nosakāmi par riska ūdensobjektiem, jo tie var nesasniedzt ūdensobjektu labu kvalitatīvo un kvantitatīvo stāvokli atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2000/60/EK, kas nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā, prasībām. Biežākie cēloņi riska identificēšanai nesasniedzt labu kvalitāti ir hidromorfoloģiskie pārveidojumi un biogēnu slodze, ko, galvenokārt, ietekmē novadītie notekūdeņi. Vienlaikus Birojs konstatē, ka plānošanas dokumentā iekļautajos Investīciju projektos *Ūdenssaimniecības attīstība Ventspilī, VI kārtā* un *Ilgspējīgas ūdenssaimniecības attīstība* ir plānots risināt ar ūdenssaimniecības un kanalizācijas apsaimniekošanu saistītos jautājumus, tostarp arī jaunu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvi, tādējādi paplašinot mājāsaimniecību/teritoriju

¹⁵ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, pieejams <https://videscentrs.lvgmclv> (skatīts 27.12.2021).

¹⁶ Ventspils pilsētas attīstības programmas 2014.-2020. gadam pārskats par īstenošanu 2019. gadā, Ventspils pilsētas pašvaldība.

nodrošinājuma īpatsvaru ar centralizēto ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas izveidi. Tomēr Birojs uzskata, ka būtiska problēma ir saistāma ar notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Dzintaru ielā 52A, Ventspilī, kuru kanalizācijas kolektori ir novadīti Baltijas jūrā. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam pēdējo 10 gadu laikā Baltijas jūras akmeņaino piekrasti pie dabas pieminekļa “*Staldzenes stāvkrasts*” krasta erozija negatīvi ietekmē infrastruktūras objektus Ventspils valstspilsētā, tostarp pašvaldības īpašumā esošo NAI kolektoru. Kolektoram vairākkārtīgi ir notikušas avārijas un cauruļvada plīsumi, kas ir novērsti, veicot remontdarbus. Tomēr, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ūdenssaimniecības attīstību, tostarp pakalpojumu nepārtrauktību un drošību novadot jūrā notekūdeņus, Birojs pievienojas Izstrādātājas viedoklim, ka ir ļoti būtiski un aktuāli rast risinājumus kolektora pārbūvei jūrā un daļēji arī krasta zonā. Tāpat Vides pārskatā norādīts uz kanalizācijas sistēmas nepilnībām saistībā ar lietus ūdens kanalizācijas sistēmu trūkumu vai lietus ūdens novadīšanas sistēmu projektēto parametru neatbilstību intensīvām lietusegāzēm, jo spēcīgu lietusegāžu laikā īslaicīgi lokāli plūdi Ventspilī ir novērojami bieži. Līdz ar to pašvaldībai ir jāplāno/jāveic pasākumi minētās problēmas risināšanai.

2.2.2. Ventspils valstspilsēta kā nacionālas nozīmes teritorija ir iekļauta Vides aizsardzības un reģionālās aizsardzības ministrijas 2020. gada 11. martā apstiprinātajā iespējamo plūdu postījumu vietu kartē.¹⁷ Ventspilī pavasara plūdu laikā applūstošo teritoriju platība ar mazu plūdu riska varbūtību sasniedz 1,86 km², ar vidēju plūdu riska varbūtību – 1,14 km², bet ar lielu – 0,69 km². Vislielākie ekonomiskie zaudējumi saistīti ar apdraudēto ēku atjaunošanu un ceļu rekonstrukciju, kas kopumā pavasara plūdus ar mazu varbūtību Ventspils valstspilsētā var sasniegt 2,7 milj. EUR.¹⁸ Kā norādīts Vides pārskatā, tad, turpinot plūdu riska samazināšanas pasākumu īstenošanu līdz 2027. gadam, Ventspils teritorijā plānots samazināt lietusegāžu izraisīto apdraudējumu 616 iedzīvotājiem ~ 200 ha platībā. Birojs, izskatot Programmā plānotos Investīciju projektus, konstatē, ka pie plānotajām darbībām plūdu risku mazināšanai tiek paredzēta maģistrālo grāvju un meliorācijas sistēmu pilnveidošana, plūdu risku samazināšanas pasākumi - virszemes noteces sistēmas izveide. Birojs vēlas vērst pašvaldības uzmanību, ka periodiski applūstošās teritorijas veic nozīmīgu uzdevumu vides aizsardzības mērķim, tai skaitā pilda plūdu negatīvo seku novēršanas funkciju. Līdz ar to pašvaldībai jāņem vērā Aizsargjoslu likumā noteiktās prasības. Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkts paredz, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus (tādējādi padarot teritorijas apbūvējamas), tomēr no Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punkta izriet, ka applūstošajās teritorijās noteiktu objektu būvniecība izņēmuma kārtā var tikt veikta esošu būvju aizsardzībai. Vienlaikus Birojs vērs uzmanību tam, ka šāds izņēmums nevar kalpot mērķim padarīt šādas teritorijas par neapplūstošām un nākotnē – apbūvējamām. Applūstošās teritorijas un plūdu riska teritorijas tiek noteiktas un parādītas pašvaldību teritorijas plānojumos, tāpēc Birojs rekomendē pašvaldībai īpaši pievērst uzmanību minētajām plūdu riska teritorijām, lai turpmākajos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos tiktu ņemti vērā Aizsargjoslu likumā noteiktie nosacījumi.

2.2.3. Vides pārskatā norādīts uz ĪADT Ventspils valstspilsētā, kas ir nozīmīgs pašvaldības tūrisma resurss. ĪADT nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, savukārt ĪADT dabas aizsardzības plāni tika izstrādāti 2008.–

¹⁷ Pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuverts/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes> (skatīts 27.12.2021).

¹⁸ Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. - 2027. gadam, LVĢMC, Rīga, 2021.

2018. gadam, bet nav atjaunoti. Programmas Investīciju projektos ir paredzēta tūrisma un atpūtas pakalpojumu attīstība, tomēr Birojs uzskata, ka problēmu var radīt atbilstošas infrastruktūras nepietiekamība, kā arī tas, ka ĪADT nav atjaunoti/pagarināti dabas aizsardzība plāni, kā arī nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas detalizētāk noteiktu atļautās un aizliegtās darbības šajās teritorijās, kā arī ietvertu teritoriju infrastruktūras plānojumu. Līdz ar to turpmāk pašvaldībai būtu ieteicams sadarboties ar Dabas aizsardzības pārvaldi, lai rastu risinājumus nepieciešamās vides infrastruktūras izveidei, tādējādi pilsētas teritorijā būtu iespējams novērst/mazināt antropogēnās slodzes ietekmi tūristu un vietējo iedzīvotāju īpaši iecienītās dabas teritorijās.

3. Plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

3.1. Vides pārskata 4. nodaļā sniegts plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums. Stratēģiskā novērtējuma procesā ir izdalītas būtiskākās vides jomas: klimata pārmaiņas, atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomikas principu ieviešana, gaisa kvalitāte, vides troksnis, bioloģiskā daudzveidība un ainavas, ūdens kvalitāte un plūdu risks, augsne un piesārņojums, kā arī kultūrvēsturiskās vērtības, kurām tika veikts plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmju novērtējums un piedāvāti risinājumi būtisko ietekmju novēršanai un samazināšanai:

3.1.1. Klimatu pārmaiņā viens no būtiskākiem ietekmējošiem faktoriem ir CO₂ (oglekļa dioksīda) emisijas. Kā norādīts Vides pārskatā, tad CO₂ emisijām no stacionārajām sadedzināšanas iekārtām, kas iesniedz statistikas pārskatus atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ir tendence samazināties. Programmā tiek iekļauti vairāki pasākumi, kas orientēti uz energoefektivitātes paaugstināšanu, privātā autotransporta izmantošanas samazināšanu, e-pakalpojumu attīstību, alternatīvo degvielu izmantošanas īpatsvara palielināšanu un veloceļu tīklu attīstību, kas vērtējami pozitīvi klimata pārmaiņu mazināšanas kontekstā. Tāpat Programmā tiek iekļauti arī pasākumi, kas vērsti uz klimatnoturīguma palielināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām, tai skaitā plūdu risku samazināšanu, zaļās infrastruktūras izmantošanu, brīvi pieejamā dzeramā ūdens nodrošināšanu publiskās vietās. Savukārt potenciāla negatīva ietekme Izstrādātājas vērtējumā sagaidāma no rīcībām, kas vērstas uz lidostas attīstību, kas var palielināt ar aviāciju saistītās SEG emisijas.

3.1.2. Atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas principu ieviešanas kontekstā Vides pārskatā secināts, ka samazinoties iedzīvotāju skaitam Ventspils valstspilsētā, bet pieaugot radītajam atkritumu daudzumam, aprēķinātais radīto sadzīves atkritumu apjoms uz vienu iedzīvotāju uzrāda pieaugošu tendenci – 2018. gadā tas veidoja 573,9 kg, kas pārsniedz aprēķināto apjomu uz vienu iedzīvotāju valstī 2018. gadā – 409 kg. Vienlaikus Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā noteikts mērķis līdz 2028. gada beigām šo rādītāju samazināt līdz 400 kg uz vienu iedzīvotāju gadā. Ventspils valstspilsētas administratīvajā teritorijā savāktie atkritumi tiek nodoti cieto sadzīves atkritumu poligonā “*Pentuļi*”, kur ir uzstādītas iekārtas, kurās tehnoloģiskā procesa rezultātā iegūst izejmateriālu no atkritumiem iegūtā kurināmā (turpmāk –NAIK) ražošanai un atdala bioloģiski noārdāmo atkritumu frakciju, no kuras var iegūt biogāzi. 2019. gadā tika parakstīts līgums par projekta “*No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69*” realizāciju, kura mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Ventspils atkritumu apsaimniekošanas reģiona teritorijā radītajiem atkritumiem.¹⁹ Kaut arī, sadedzinot atkritumus ar enerģijas atguvi, tiks pagarināts poligonā “*Pentuļi*” esošās atkritumu apglabāšanas

¹⁹ Pašvaldības SIA “*Ventspils labiekārtošanas kombināts*”, tīmekļvietne: www.vlk.lv (skatīts 27.12.2021.).

šūnas darbības laiks, Vides pārskatā šāda rīcība tiek vērtēta negatīvi no aprites ekonomikas principu ieviešanas aspekta, jo tas neveicina atkritumu neradīšanu. Vienlaikus pozitīvi tiek vērtētas Programmā iekļautās rīcības aprites ekonomikas principu ieviešanai un zaļā publiskā iepirkuma īstenošanai atkritumu radīšanas samazināšanas un aprites ekonomikas veicināšanas kontekstā.

- 3.1.3. Attiecībā uz gaisa kvalitāti ir norādīts, ka saskaņā ar LVĢMC datu bāzē “2–Gaiiss” pieejamo informāciju Ventspilī stacionāro piesārņojuma avotu skaits, kas iesniedz statistikas pārskatus, laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam ir samazinājies. Pārskata periodā novērojams gan kopējo emisiju apjoma samazinājums, gan GOS īpatsvara samazinājums kopējā emisiju apjomā. Saskaņā ar pieejamo informāciju nozīmīgu daļu (vairāk kā 50 %) no benzola emisijām 2017. gadā pilsētā radīja individuālās apkures iekārtas. Laika periodā no 2015. līdz 2019. gadam nevienas gaisu piesārņojošās vielas (sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda, benzola, daļiņu, ozona) vidējā koncentrācija Ventspilī nav pārsniegusi normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus cilvēka veselības aizsardzībai. Vides pārskatā tiek rekomendēts izvērtēt iespēju izvīzīt augstākus sasniedzamos gaisa kvalitātes rādītājus, kas paredz turpmāku uzlabošanu salīdzinājumā ar esošo vides stāvokli, jo, vērtējot piesārņojošo vielu koncentrācijas pret Pasaules Veselības Organizācijas rekomendētajiem gaisa piesārņojuma rādītājiem, kas visām vielām ir zemāki (stingrāki) nekā ES un Latvijas normatīvajos aktos noteiktie, Ventspilī konstatēto daļiņu piesārņojuma līmenis ir tuvu vai dažos gados pārsniedz rekomendētos gaisa piesārņojuma rādītājus. Izstrādātājas vērtējumā plānotā lidostas attīstība un aviosatiksmes intensificēšana radīs slodžu pieaugumu, kas vērtējams negatīvi gaisa piesārņojošo vielu kontekstā, savukārt Programmā iekļautās rīcības, kas vērstas uz energoefektivitātes paaugstināšanu, e-pakalpojumu attīstību, automašīnu izmantošanas nepieciešamības samazināšanu, kā arī alternatīvo degvielu izmantošanas īpatsvara palielināšanu un veloceļu tīklu attīstību, vērtētas pozitīvi gaisa kvalitātes kontekstā.
- 3.1.4. Ventspils valstspilsētā vides trokšņa piesārņojumu rada trīs nozīmīgas avotu grupas – autotransporta kustība, dzelzceļa transports, kā arī rūpnieciskā darbība. Lai gan Ventspils valstspilsētas teritorijai nav sagatavots visaptverošs vides trokšņa novērtējums, Izstrādātājas vērtējumā līdzīgi kā citās Latvijas pilsētās nozīmīgāko vides trokšņa piesārņojumu rada autotransports. Vides pārskatā trokšņa samazināšanas kontekstā pozitīvi tiek vērtētas rīcības, kas vērstas uz ilgtspējīgas mobilitātes veicināšanu un privāta autotransporta izmantošanas samazināšanu, savukārt negatīvi tiek vērtēta lidostas attīstība, tomēr, ja lidojumu skaits Ventspils lidostā būs neliels, tā nekļūs par nozīmīgu trokšņa avotu, kas būtiski varētu mainīt trokšņa piesārņojuma līmeni pilsētā.
- 3.1.5. Bioloģisko daudzveidību un ainavu var ietekmēt paredzētie pasākumi tūrisma produktu klāsta un kvalitātes uzlabošanai. Vides pārskatā atzīmētas Ventspils valstspilsētas teritorijā ĪADT – dabas liegums “*Būšnieku ezera krasts*” (*Natura 2000 teritorija*), ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi “*Staldzenes stāvkrasts*” un “*Dampeļu atsegums*”, kas ir arī iecienītas tūrisma apskates vietas. Kopumā Ventspils valstspilsētas teritorijā konstatēto ES nozīmes aizsargājamo biotopu platība ir 1482,79 ha un pilsētas teritorijā konstatēti 22 dažādi ES nozīmes biotopu veidi. Lielākās platības aizņem *Mežainas piejūras kāpas* (biotopa kods: 2180) un *Ezeri ar mieturaļģu augāju* (biotopa kods: 3140). Programmā ietvertais Rīcības plāns paredz vairākus pasākumus tūrisma infrastruktūras attīstībai, kas atkarībā no īstenotās vietas un veida var radīt gan pozitīvas, gan negatīvas ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un dabas vērtībām. Izstrādātāja ieteikusi, īstenojot teritorijas attīstības projektus, ņemt vērā aktuālāko aizsargājamo sugu un biotopu

informāciju un nepieciešamības gadījumā piesaistīt sertificētu ekspertu. Vides pārskatā pozitīvi tiek vērtēti plānotie pasākumi jūras piekrastes un citu teritoriju dabas mantojuma ilgtspējīgas izmantošanas attīstībai, nodrošinot dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību, kā arī sabiedrības informēšanas pasākumi, kas ilgtermiņā var radīt pozitīvu ietekmi uz dabas vērtību saglabāšanu un antropogēnās slodzes mazināšanu.

- 3.1.6. Vides pārskatā sniegta informācija par ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti. Tā kā dažiem ūdensobjektiem tika precizēts tips, kas arī ietekmē ekoloģiskās kvalitātes novērtējumu, jo tiek izmantotas dažādas kvalitātes klašu robežas, tad atbilstoši Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāna 2022. - 2027. gadam prognozēm Būšnieku ezera ekoloģiskā kvalitāte tiek vērtēta kā laba, Ventspils ostas teritorijas – slikta, bet Venta_4 ūdensobjekta kvalitāte – vidēja. Ikgadējais kopējais notekūdeņu paliekošā piesārņojuma apjoms Ventspils valstspilsētas teritorijā kopš 2013. gada ir samazinājies gandrīz par 30 %, kā galveno iemeslu norādot arī notekūdeņu daudzuma samazināšanos. Kā netieša pozitīva ietekme uz ūdens kvalitāti sagaidāma no pasākumiem, kuru ietvaros paredzēts veicināt ilgtspējīgu ūdenssaimniecību, attīstot atbilstošu infrastruktūru. Savukārt ūdens kvalitāte trīs Ventspils oficiālajās peldvietās pēc kvalitātes rādītājiem novērtēta kā izcila. Atbilstoši Veselības inspekcijas veiktā dzeramā ūdens kvalitātes auditmonitoringa datiem (laika periodā no 2013. gada līdz 2019. gadam) neatbilstības nav konstatētas.
- 3.1.7. Attiecībā uz plūdu riskiem ir konstatēts, ka Vides aizsardzības un reģionālās aizsardzības ministrijas 2020. gada 11. martā apstiprinātajās iespējamo plūdu postījumu vietu un plūdu risku kartēs²⁰ ir iekļauta arī Ventspils valstspilsēta kā nacionālas nozīmes teritorija. Programmā tiek iekļautas vairākas rīcības, kas vērstas uz plūdu riska samazināšanu pilsētā.
- 3.1.8. Ventspils valstspilsētā ir aktuāls vides jautājums, kas ir saistīts ar augšnes piesārņojumu. Pilsētā ir izdalītas 23 piesārņotas vietas un 41 potenciāli piesārņota vieta, kas kopumā aizņem 494,898 ha jeb 38 % no kopējās Latvijas piesārņoto vietu platības. Programmā tiek paredzēta Rīcības plāna izstrādāšana pašvaldības teritoriju vēsturiski piesārņoto vietu sanācijas nodrošināšanai, tai skaitā izvērtējot pašvaldības atbalsta sniegšanu vēsturiski piesārņoto vietu sanācijas un revitalizācijas pasākumu īstenošanai, kas radīs ilgstošu pozitīvu ietekmi augšnes kvalitātes un piesārņojuma samazināšanas kontekstā. Programmā paredzēti arī citi pasākumi, kas vērsti uz uzņēmējdarbības attīstību un var radīt netiešu pozitīvu ietekmi, ja tiek veicināta piesārņoto vietu sanācija.
- 3.1.9. Vienlaikus pilsētā atrodas kultūrvēsturiskās vērtības, tostarp 53 kustamie un nekustamie kultūras pieminekļi. Saskaņā ar Ventspils valstspilsētas attīstības programmas 2014. – 2020. gadam pārskatu par īstenošanu 2019. gadā, Ventspils valstspilsētas teritorijā 2015. gadā bija vairākas degradētas teritorijas, tai skaitā stratēģiski svarīgās vietās, kuru kopējā platība sasniedza 716 ha, taču 2017. gadā tās palielinājās līdz ~ 734 ha. Programmā ir paredzēti vairāki pasākumi, kas ir vērsti uz kultūrvēsturiskā mantojuma atjaunošanu, saglabāšanu, izpēti un popularizēšanu (piemēram, “*Kultūras mantojuma objektu atjaunošana un saglabāšana*”), kas tiešā veidā radīs pozitīvu ietekmi uz kultūrvēsturiskajam vērtībām.

---

²⁰ Kartes apstiprinātas ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2020. gada 11. marta rīkojumu Nr. 1-2/45 “*Par iespējamo plūdu postījumu vietu karšu un plūdu riska karšu apstiprināšanu*”. Pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuverts/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes> (skatīts 20.12.2021).

- 3.2. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir sniegts plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskāko ietekmju novērtējums, vērtējot Programmā ietvertās prioritātes un tajās noteiktās rīcības, ņemot vērā arī potenciālos investīciju projektus. Vides pārskatā netiek prognozēts, ka varētu tikt īstenotas aktivitātes ar būtisku negatīvu ietekmi (tikai identificējamu negatīvas ietekmes risku, ko nepieciešams pārvaldīt un novērst). Birojs vērs uzmanību, ka darbībām, kas saistītas ar dambju, molu un citu būvju būvniecību plūdu novēršanai, jūras krastu nostiprināšanu, kā arī transporta infrastruktūras objektu būvniecību, ūdenssaimniecības sistēmu attīstības projektu īstenošanu, jāveic sākotnējais izvērtējums, ja to apjomi sasniedz Novērtējuma likuma 2. pielikumā noteiktās robežvērtības.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Vides pārskata 4. nodaļā ietverti ieteikumi plānoto pasākumu ietekmes mazināšanai. Stratēģiskais novērtējums tika veikts paralēli ar plānošanas dokumenta izstrādi, līdz ar to Vides pārskatā sniegti ieteikumi prioritātēs iekļauto rīcības virzienu un to plānoto pasākumu ietekmes mazināšanai, vienlaikus norādot, vai ieteikumi ir ņemti vērā, pilnveidojot plānošanas dokumentu:

- 4.1.1. **1. Prioritāte** – *Iedzīvotāji sasniedz savus mērķus un iegūst labklājību.* Izstrādātājas vērtējumā prioritātes rīcības virzieni nav tieši vērsti uz slodžu vai vides stāvokļa izmaiņām, līdz ar to pasākumu īstenošana var tikai netieši ietekmēt vides kvalitāti. Šādā kontekstā lielākā uzmanība pievēršama plānotajai tālākai pilsētas industrializācijai, uzņēmējdarbības veicināšanai un tūrisma infrastruktūras paplašināšanai. Vienlaikus, plānojot zinātnes un pētniecības attīstību, Izstrādātāja ieteikusi integrēt materiālu aprites loku noslēgšanas un atkritumu rašanās novēršanas mērķus inovācijas politikā un veicināt ekoinovāciju attīstību, ieviešanu un pielietojumu, kā arī īstenot pasākumus, kas vērsti uz sinerģiju starp ražošanas, ekoinovāciju un atkritumu rašanās novēršanas jomas pasākumiem atbilstoši Rīcības plānam pārejai uz aprites ekonomiku 2020.– 2027. gadam. Starp rezultatīvajiem rādītājiem Programmā nav ietverti indikatori, kas vienlaikus ar ekonomisko attīstību ļautu sekot līdzi tās radītajai ietekmei uz vidi, tāpēc šiem mērķiem tiek rekomendēts izmantot Vides pārskatā analizētos indikatorus. Vides pārskatā sniegti ieteikumi, kas jāņem vērā plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā, īstenojot 1. Prioritāti:

- Energoefektivitātes prasību izvirzīšana būvēm. Veicot jaunu ēku būvniecību un esošo ēku pārbūvi, jāizvirza energoefektivitātes prasības (nodrošinot atbilstību vismaz minimālajam energoefektivitātes līmenim).
- Jaunu piesārņojošu darbību uzsākšana un jaunu pievadceļu attīstība. Pirms jaunu piesārņojošu darbību uzsākšanas un pievadceļu izbūves jāveic atbilstošs ietekmes vērtējums ietekmes uz vidi novērtējuma vai piesārņojošās darbības atļaujas izsniegšanas procedūras ietvaros.
- Aktuālas aizsargājamo sugu un biotopu informācijas izmantošana, ekspertu piesaiste teritoriju attīstības plānošanas laikā. Veicot teritoriju attīstības plānošanu, nepieciešams identificēt platības, kurās konstatēti aizsargājami biotopi vai sugu atradnes. Plānošanas ietvaros identificējami risinājumi, kas novērš vai samazina iespējamo negatīvo ietekmi uz dabas vērtībām.
- Īpaši aizsargājamo sugu indivīdu iegūšana vai dzīvotņu likvidēšana pieļaujama tikai Sugu un biotopu aizsardzības likuma noteiktajos gadījumos un kārtībā. Gadījumos, ja tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstības ietvaros ir pamatota nepieciešamība iznīcināt vai bojāt īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, nepieciešams nodrošināt atbilstošu izvērtējumu un saņemt atbilstošu atļauju no atbildīgās institūcijas.

4.1.2. **2. Prioritāte** – *Iedzīvotāji darbojas kopā cits ar citu un ar pašvaldību, un jūtas piederīgi.* Izstrādātājas vērtējumā arī šajā prioritātē ietvertie rīcības virzieni nav tieši vērsti uz vides slodžu vai stāvokļa izmaiņām, bet ar Programmā paredzētajiem pasākumiem iespējams nodrošināt kompaktāku, zaļāku, inovatīvāku un mūsdienīgāku pārvaldi un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas kārtību. Plānotie pasākumi ir vērsti uz e-pārvaldes rīku un pakalpojumu attīstīšanu, kā arī kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. Rīcības virziena rezultatīvie rādītāji neaptver vides indikatorus, tāpēc uzraudzības mērķiem Izstrādātāja rekomendējusi izmantot atbilstošos Vides pārskatā ietvertos rādītājus. Vides pārskatā sniegtie ieteikumi:

- Īstenot kultūras centra ēkas un sporta bāzes “*Olimpiskais centrs “Ventspils”*” energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus. Īstenojot uzdevumu “*Atjaunot kultūras iestāžu infrastruktūru un pilnveidot kultūras objektu materiāltehnisko bāzi*” un projektu “*Veselīga dzīvesveida infrastruktūras pilnveidošana un attīstība iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai*”, jānodrošina vismaz minimālo energoefektivitātes prasību izpilde. Ieteikums jāņem vērā Programmas īstenošanas gaitā.
- Īstenot pašvaldības pilotprojektus aprites ekonomikas jomā (piemēram, saistībā ar pārtikas atkritumu samazināšanu pašvaldības iestādēs). Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027. gadam ir noteikts, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) līdz 2023. gadam sagatavos informatīvo materiālu. Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.
- Aktuālas aizsargājamo sugu un biotopu informācijas izmantošana, ekspertu piesaiste teritoriju attīstības plānošanas laikā. Veicot teritoriju attīstības plānošanu, nepieciešams identificēt platības, kurās konstatēti aizsargājami biotopi vai sugu atradnes. Plānošanas ietvaros identificējami risinājumi, kas novērš vai samazina iespējamo negatīvo ietekmi uz dabas vērtībām. Ieteikums jāņem vērā Programmas īstenošanas gaitā.
- Īpaši aizsargājamo sugu indivīdu iegūšana vai dzīvotņu postīšana pieļaujama tikai Sugu un biotopu aizsardzības likuma noteiktajos gadījumos un kārtībā. Gadījumos, ja aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstības ietvaros ir pamatota nepieciešamība iznīcināt vai bojāt īpaši aizsargājamu sugu dzīvotnes, nepieciešams nodrošināt atbilstošu izvērtējumu un saņemt atbilstošu atļauju no atbildīgās institūcijas. Ieteikums jāņem vērā Programmas īstenošanas gaitā.

4.1.3. **3. Prioritāte** – *Iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli droši un pārliecināti par savu nākotni.* Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam rīcības virzieni cita starpā tieši vērsti uz vides slodžu un/vai stāvokļa izmaiņām, akcentējot šādus elementus: 1) kvalitatīvu un komfortablu mājokļu attīstība; 2) ilgtspējīgas pilsētas transporta infrastruktūras, tās vietējās un reģionālās sasniedzamības, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstība; 3) ērts, pievilcīgs, inovatīvs pilsētas labiekārtojums; 4) atkritumu saimniecība ar augstu pārstrādes īpatsvaru; 5) augsta vides kvalitāte un 6) augstas kvalitātes komunālie pakalpojumi. Ņemot vērā akcentu uz vides aspektiem, Izstrādātāja rekomendējusi papildināt esošos rezultatīvos rādītājus ar tādiem, kas tieši raksturo vides ieguvumus, piemēram, energoefektivitātes līmenis jaunuzbūvētajos mājokļos, satiksmes veidu lietotāju sadalījums (modalitāte) pilsētā, atjaunoto kultūrvēsturisko pieminekļu skaitu, kā arī izvērtēt iespēju izvīrīt augstākus sasniedzamos rādītājus, kas paredz turpmāku uzlabošanu salīdzinājumā ar esošo vides stāvokli, tostarp būtu nosakāms augstāks sasniedzamais rezultāts rādītājā “*Gaisa kvalitāte*”. Līdzīga rekomendācija attiecināta uz rādītāju “*Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš apkurei (kWh/m² gadā)*”, ņemot vērā resursu apjomu, kas

tiek plānots energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai. Vides pārskatā sniegtie ieteikumi:

- Centralizētās siltumapgādes risinājumu īstenošana. Programmas īstenošanas gaitā ieteicams izvērtēt iespēju būves nodrošināt ar centralizētu siltumapgādi.
- Reģionālā un pilsētas sabiedriskā transporta attīstība, ņemot vērā Kurzemes attīstības centru funkcionālo tīklu. Veicinot starppasvaldību savienojumu izveidi, rekomendēts vienlaikus attīstīt sabiedriskā transporta pakalpojumus, kas samazinātu nepieciešamību pēc privātā transporta izmantošanas, tai skaitā jaunu stāvlaukumu ierīkošanas (vai nodrošinot stāvlaukumu izveidi ārpus pilsētas centrālās daļas). Ieteikums ņemts vērā, precizējot Programmas V-4-5 uzdevumus.
- Precizēt un pilnveidot pasākumus, kas vērsti uz siltumapgādes tīklu paplašināšanu un jaunu pieslēgumu veicināšanu. Ņemot vērā individuālās siltumapgādes devumu kopējā gaisa piesārņojuma līmenī Ventspils valstspilsētā, Izstrādātāja rekomendējusi izvērtēt iespēju plānot efektīvākas darbības ar individuālo siltumapgādi saistītās slodzes mazināšanai. Ieteikums ņemts vērā, papildinot rīcības virzienu ar pasākumu V-8-2-6 *“Informatīvais un finansiālais atbalsts jaunu klientu pieslēgumu veicināšanai centralizētajai siltumapgādei”*.
- Izvērtēt iespēju īstenot mērķētus pasākumus vēsturiski piesārņoto vietu sanācijas un revitalizācijas pasākumu īstenošanai. Vides pārskatā rekomendēts paredzēt konkrētas rīcības sanācijas procesu nodrošināšanai, kā arī izvērtēt iespējas sniegt atbalstu teritoriju īpašniekiem/valdītājiem, lai veicinātu un nodrošinātu laba vides stāvokļa atjaunošanu. Ieteikums ņemts vērā, rīcības plānu papildinot ar pasākumu V-7-1-8 *“Rīcības plāna izstrādāšana pašvaldības teritoriju vēsturiski piesārņoto vietu sanācijas nodrošināšanai, t.sk., izvērtējot pašvaldības atbalsta sniegšanu vēsturiski piesārņoto vietu sanācijas un revitalizācijas pasākumu īstenošanai”*.
- Iekļaut pasākumus brīvpieejas dzeramā ūdens krānu uzstādīšanai publiskās vietās. Brīvpieejas dzerama ūdens krānu uzstādīšana publiskās vietās (piemēram, kur pieejama centralizēta ūdensapgāde) palīdz mazināt ar pārkaršanu saistītos riskus. Pasākums identificēts arī Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānā laika posmam līdz 2030. gadam, kur starp īstenotajiem norādītas arī pašvaldības. Ieteikums ņemts vērā, rīcības plānu papildinot ar pasākumu V-5-4-3 *“Brīvpieejas dzeramā ūdens krānu uzstādīšana publiskās vietās”*.
- Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāna izstrāde. Rīcības plāns ietver *“Ventspils pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāna izstrāde”*. Lai nodrošinātu visaptverošu SEG emisiju samazināšanas politiku pilsētā, rekomendēts paplašināt plāna tvērumu, paredzot Ilgtspējīga enerģētikas un klimata plāna izstrādi, kas aptvertu plašāku SEG emisijas avotu tvērumu un radītu pamatu visaptverošai SEG avotu un emisiju inventarizācijai pilsētā. Ieteikums ņemts vērā, precizējot V-7-5-1 pasākumu.
- Īstenot *“Pārtikas atkritumu rašanās novēršanas programmas”* pasākumus. Vides pārskatā rekomendēts īstenot pasākumus atbilstoši Atkritumu novēršanas valsts programmai. Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.
- Papildināt investīciju projektu *“Pārejas uz aprītes ekonomiku veicināšana”*. Saskaņā ar Atkritumu novēršanas valsts programmas pasākumiem, Vides pārskatā ieteikts paredzēt dalītās savākšanas sistēmas pilnveidošanu, nosakot

prasības mēbeļu atkritumu nošķiršanu no lielgabarīta un būvniecības atkritumu plūsmām, attiecīgi izveidojot jaunu atkritumu plūsmu mēbeļu atkritumiem. Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.

- Veicināt nepiegružošanas pasākumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tai skaitā veicot kampaņu “*Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes*”. Rekomendēti pasākumi atbilstoši Atkritumu rašanās novēršanas programmas 2. daļai: Pasākumi jūras, piekrastes, iekšzemes ūdeņu, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un citu teritoriju piegružojuma mazināšanai. Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu, savukārt plānošanas dokumenta īstenošanas laikā ieteikts izvērtēt iespēju īstenot pasākumus arī ārpus ĪADT.
- Nodrošināt speciālas tabakas izstrādājumiem paredzētas atkritumu tvertņu izvietojumu publiskās vietās, kurās atļauts smēķēt, piemēram, pludmalēs un ārtelpās esošos restorānos, bāros, publiskās būvēs (iekšzemē un piekrastē, pludmalēs, uz prāmjiem). Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.
- Izveidot platformu labai piekrastes sakopšanas praksei, tai skaitā par pašvaldību un iedzīvotāju veikto pludmales un upju krastu attīrīšanu, jūras ūdeņu attīrīšanu, kā arī ostās, jahtu ostās un iekšzemes ūdeņos sadarbībā ar attiecīgajām nozarēm un institūcijām attīstīt labākās tehnoloģijas un metodes attīrīšanai no jūras un piekrastes piegružojuma. Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.
- Veicināt pasākumus attiecībā uz jūras piegružojuma, kas rodas uz sauszemes, mazināšanai, nodrošinot sanitāro infrastruktūru jūras piekrastē un iekšzemes dabas tūrisma objektos. Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.
- Veicināt izglītojošus pasākumus par jūras piegružošanu sinerģijā ar citiem pasākumiem ilgtspējīgas attīstības jomā un sadarbībā ar sabiedrību (tai skaitā saistībā ar atkritumu rašanās novēršanu un ilgtspējīga patēriņa un ražošanas veicināšanu). Ieteikums ņemts vērā, papildinot plānošanas dokumentu.
- Uzlabot zināšanas par vides trokšņa piesārņojuma līmeni Ventspils valstspilsētā. Lai gan iedzīvotāju skaits Ventspils valstspilsētā ir zemāks par kritēriju, pie kura ir jāizstrādā stratēģiskās trokšņa kartes, tomēr citu Eiropas valstu (piemēram, Igaunijas) pieredze, izstrādājot trokšņa kartes arī mazāku pašvaldību teritorijām, liecina, ka visaptveroša trokšņa kartēšana ir labākais risinājums vides trokšņa stāvokļa apzināšanai, bez kuras īstenošanas ir sarežģīti ieviest racionālus un mērķtiecīgus risinājumus vides trokšņa samazināšanai, virzoties uz ES noteiktajiem mērķiem trokšņa pārvaldības jomā. Vides pārskatā ieteikts izvērtēt iespējas izstrādāt trokšņa karti Ventspils valstspilsētai, kas varētu gan pilnveidot zināšanas par vides stāvokli, gan īstenot mērķtiecīgus pasākumus tā uzlabošanai. Ieteikums jāņem vērā Programmas īstenošanas gaitā.

4.2. Birojs pozitīvi novērtē, ka plānošanas dokumenta izstrāde un tā Stratēģiskais novērtējums ir veikts paralēli, tādējādi Programmā jau secīgi tiek iestrādāti Izstrādātājas ieteikumi plānošanas dokumenta uzlabošanai vai arī tiek rekomendēti ņemt vērā, īstenojot Programmu. Birojs secina, ka plānošanas dokumentam ir noteiktas prioritātes, rīcības virzieni un plānotie uzdevumi/aktivitātes, vienlaikus Birojs vērs uzmanību tam, ka daži no turpmāk plānotajiem projektiem var būt saistīti arī ar objektiem, kuriem atbilstoši Novērtējuma likumā noteiktajam jāveic sākotnējais izvērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*) novērtējuma procedūra. Vienlaicīgi jāņem vērā turpmākajā teritoriju

attīstības plānošanā jau Programmas Vides pārskatā identificētos esošos vides riskus un ieteikumus, kā arī Biroja šā atzinuma 2.2. punktā ar apakšpunktiem konstatētos būtiskākos vides aspektus, kuriem īpaši jāpievērš uzmanība, lai nepieļautu vides kvalitātes pasliktināšanos, bet sekmētu esošās situācijas uzlabošanos.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar Novērtējuma likuma 43. pantu paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritoriju, darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi *Natura 2000* teritoriju tīklam.

Vides pārskatā netiek norādīts, vai īstenojamās aktivitātes un pasākumi ietver tādas rīcības, kuru rezultātā tieši negatīvi tiktu ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000*.

Birojs vērš uzmanību tam, ja, ieviešot Programmu, tiks konstatēta negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritoriju, pasākumiem, kas šo ietekmi radīs, ir piemērojami kompensējošie pasākumi atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 18. jūlija noteikumu Nr. 594 “*Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasības ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai*” prasībām.

6. Pārrobežu ietekme

Vides pārskatā sniegta informācija, ka ar plānošanas dokumenta īstenošanu nav sagaidāma būtiska pārrobežu ietekme.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Izstrādātājas vērtējumā, ņemot vērā izvērtētā plānošanas dokumenta saturu un tā ietekmes novērtējumu, rekomendē monitoringam izmantot indikatorus (kritērijus), kas sniegti Vides pārskata 2.1. nodaļā, piemēram, šādus indikatorus: kopējās SEG emisijas, CO₂ ekvivalentos; atjaunojamo energoresursu īpatsvars no kopējā kurināmā patēriņa; zaļo teritoriju īpatsvars (%); pārstrādātais un reģenerētais atkritumu daudzums attiecībā pret attiecīgajā gadā radīto atkritumu daudzumu (%); apglabātais nešķirotu sadzīves atkritumu daudzums (t); radīto sadzīves atkritumu apjoms uz vienu iedzīvotāju (kg); bioloģiski noārdāmo atkritumu īpatsvars kopējā savākto nešķirotu atkritumu apjomā (%); rūpniecisko piesārņojuma avotu slāpekļa oksīdu, PM₁₀ un GOS emisijas (t/gadā); trokšņa piesārņojums no transporta (diskomfortam pakļauto iedzīvotāju skaits); zaļo teritoriju īpatsvars no pilsētas kopējās teritorijas (%); ĪADT ar aktualizētiem dabas aizsardzības plāniem; kanalizācijas sistēmas pieejamība (%); ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība (%); attīrīto notekūdeņu īpatsvars (%); plūdu apdraudēto iedzīvotāju skaits, piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaits, degradēto teritoriju platība (ha) u.c. indikatorus.

Biroja vērtējumā Programmas vides novērtējumā izmantotie indikatori būtu jāintegrē arī potenciāli atbalstāmo investīciju projektu līmenī.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika publicēts laikrakstā “*Ventas balss*” 2021. gada 7. oktobrī, papildu informācija par sabiedriskās apspriešanas sanākumi tika publicēta laikrakstā “*Ventas balss*” 2021. gada 13. oktobrī. Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika publicēts tīmekļvietnēs: www.venstpils.lv un www.environment.lv, kā arī un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.

Plānošanas dokumenta projekts un Vides pārskata projekts bija pieejami tīmekļvietnēs: www.venstpils.lv un www.environment.lv, kā arī drukātā veidā Ventspils pilsētas domē²¹ un pilsētas bibliotēkās.

Sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2021. gada 7. oktobra līdz 2021. gada 7. novembrim. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2021. gada 26. oktobrī attālināti. Vides pārskata un plānošanas dokumentu projekti, kā arī video prezentācija tika publicēti tīmekļvietnē <https://environment.lv/lv/aktualitates>.

Vides pārskatā aprakstīta Programmas un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu.

Vides pārskata un plānošanas dokumenta projekti atzinumu saņemšanai tika nosūtīti šādām institūcijām: Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālajai vides pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei, Veselības inspekcijai un Ventspils brīvostas pārvaldei. Komentāri par Vides pārskata projektu tika saņemti no Dabas aizsardzības pārvaldes un Ventspils brīvostas pārvaldes. Kopsavilkums par saņemtajiem komentāriem un atbildes uz tiem apkopoti Vides pārskata 2.2. tabulā.

Izvērtētā dokumentācija:

Ventspils pilsētas attīstības programma 2021.–2027. gadam un tās Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likums.
2. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants;
3. Likums “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”;
4. Likuma “*Par piesārņojumu*”;
5. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants;
6. Teritorijas attīstības plānošanas likums;
7. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”;
8. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”;
9. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
10. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”;
11. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē:

- 1. Programmas Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai. Īstenojot plānošanas dokumentu, ņemams vērā šajā Biroja atzinumā (2.2. punktā ar apakšpunktiem) un Vides pārskatā norādītais.**

²¹ Kopš 2021. gada 1. jūlija – Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome.

- 2. Lai konstatētu Programmas īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Ventspils valstspilsētas pašvaldībai vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā.**

Birojs vērš uzmanību, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jā sagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Atzinums nosūtīts:

1. Ventspils valstspilsētas pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, e-pasts: elle@environment.lv.